

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

03 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofți Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Ciomîrtan Ion, prin care solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012, în cauza penală privindu-l pe

Ciomîrtan Ion XXX născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 01.11.2011 – 17.05.2012 (prima instanță);
2. 13.09.2012 – 13.12.2012 (instanța de apel);
3. 01.02.2019 – 03.04.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 mai 2012, inculpatul Ciomîrtan Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, iar cu aplicarea art. 79 Cod penal i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani.

Conform art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea executării pedepsei, fiind fixat un termen de probă de 5 ani.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate Bostan Vasile, Țaulean Eugeniu, Negură Sergiu, Stamate Eduard și CIA „Asito” SA, au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului lor să se expună instanța în ordinea civilă, iar în partea încasării prejudiciului moral s-a admis parțial și s-a încasat de la Ciomîrtan Ion în beneficiul lui Bostan Vasile, Țaulean Eugeniu, Negură Sergiu câte 3000 lei pentru fiecare.

Totodată prin sentință s-a soluționat și chestiunea cu privire la corpurile delictive.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Ciomîrtan Ion la 07 februarie 2010, aproximativ între ora 01:15- 06:00, fiind în înțelegere prealabilă cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, acționând conform planului elaborat din timp, au sustras pe ascuns mijlocul de

transport de model „Mercedes” cu numărul de înmatriculare XXX ce se afla parcat pe str. XXX, reutilându-l și înmatriculându-l în continuare pe numele lui Malanciuc Veaceslav, prin care i-a fost pricinuită lui Negură Sergiu o pagubă materială în proporții deosebit de mare în sumă de 148 350 lei, ce constituie 7 417, 5 unități convenționale.

Tot el, Ciomîrtan Ion la 13 februarie 2010 aproximativ la ora 01:30, fiind în înțelegere prealabilă cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, acționând conform planului elaborat din timp, au sustras pe ascuns mijlocul de transport de model „Mercedes” cu numărul de înmatriculare XXX, ce se afla parcat pe XXX, prin care fapt i-a pricinuit cet. Stamatina Eduard o pagubă materială în proporții deosebit de mari în sumă de 146 000 lei, ce constituie 7 300 unități convenționale.

Tot el, Ciomîrtan Ion la 31 martie 2010, aproximativ între ora 21:15-07:30, fiind în înțelegere prealabilă cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, acționând conform planului elaborat din timp, au sustras pe ascuns mijlocul de transport de marcă „Mercedes Sprinter” cu numărul de înmatriculare XXX ce se afla parcat pe XXX, ulterior reutilându-l și înmatriculându-l pe numele lui Jecov Alexei, care în continuare a eliberat procură pe numele lui Ciomîrtan Ion, prin care i-a fost pricinuit lui Bostan Vasile o pagubă materială în proporții deosebit de mari în sumă de 122 000 lei, ce constituie 6 100 unități convenționale.

Tot el, Ciomîrtan Ion la 15 septembrie 2010, aproximativ între ora 20:00-04:00, fiind în înțelegere prealabilă cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, acționând conform planului elaborat din timp, au sustras pe ascuns mijlocul de transport de model „Mercedes-412D” cu numărul de înmatriculare XXX ce se afla parcat pe XXX, prin care fapt i-a fost pricinuit o pagubă materială lui Țaulean Eugeniu în proporții deosebit de mari în sumă de 192 762 lei ce constituie 9 638 unități convenționale

Acțiunile inculpatului Ciomîrtan Ion au fost calificate în baza art. 186 alin. (5) Cod penal *„furtul- adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită de mai multe persoane, în proporții deosebit de mari.”*

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1 Procurorul Procuraturii Generale Caraman Alexandru, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Ciomîrtan Ion să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, cu stabilirea în baza acestei norme a unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Invocând faptul că:

- inculpatului i-a fost aplicată o pedeapsă prea blândă, nu s-a luat în considerare gravitatea infracțiunii, personalitatea inculpatului, care nu s-a căit de cele comise, de lipsa circumstanțelor atenuante;

- nu s-a ținut cont de prevederile art. art. 61, 75 Cod penal la stabilirea pedepsei.

2.3 Partea vătămată Bostan Vasile care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie excluse prevederile art. art. 79, 90 Cod penal în privința inculpatului.

Invocând faptul că:

- nu s-au respectat principiile generale la individualizare a pedepsei, nu s-a dat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal;

- eronat au fost aplicate prevederile art. 79 Cod penal, indicând ca circumstanțe excepționale niște date care nu corespund realității;

- în cadrul urmăririi penale inculpatul a refuzat colaborarea cu organul de urmărire penală, refuzând a face declarații;

- atât la urmărire penală cât și la examinarea cauzei în instanța de judecată inculpatul nu s-a căit de cele comise, nu a conlucrat cu organele de urmărire penală și nu a comunicat cine sunt coautorii;

- nu au fost întrunite condițiile prevăzute de lege pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal;

- la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, prima instanță nu a respectat prevederile art. art. 1398 alin. (1), 616 alin. (1) Cod civil.

2.4. Partea vătămată Negură Sergiu care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie excluse prevederile art. 79, 90 Cod penal, față de inculpat. Invocând motive similare ca cele specificate la pct. **2.3** din prezenta decizie.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012, s-au admis apelurile declarate, s-a casat parțial sentința și s-a emis o nouă hotărâre prin care inculpatului Ciomîrtan Ion recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a admis parțial acțiunea civilă a părților vătămate Negură Sergiu, și Bostan Vasile în partea încasării prejudiciului moral, s-a dispus încasarea a câte zece mii lei din contul inculpatului Ciomîrtan Ion în beneficiul părților vătămate.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că la aplicarea pedepsei față de inculpat, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, pripit ajungând la concluzia despre aplicarea art. 79 Cod penal, neargumentând care sunt circumstanțele excepționale ale cauzei, ce ar fi permis aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege.

Instanța de apel a remarcat faptul că în cadrul urmăririi penale inculpatul a refuzat să dea declarații, prin ce s-a constatat că acesta nu a colaborat cu organul de urmărire penală la descoperirea infracțiunii iar în cadrul instanței de judecată a făcut declarații care nu au reflectat realitatea despre comiterea infracțiunii, nu a dat careva nume ale persoanelor cu care a săvârșit infracțiunea în complicitate, fapt care nu și-a găsit confirmarea prin careva probe pertinente, veridice, utile și concludente, persoanele date nefiind identificate de către organul de urmărire penală nefiind

supuse răspunderii și pedepsei penale, fapt ce a servit pentru instanța de apel să concluzioneze asupra nesincerității inculpatului în darea declarațiilor, nejustificând posibilitatea de corectare și reeducare a sa la libertate.

De asemenea instanța de apel a menționat faptul că prima instanță nu a ținut cont că inculpatul Ciomîrtan Ion nici la urmărirea penală și nici în instanța de judecată nu a declarat nimic referitor la scopul și motivul care l-au impus la săvârșirea infracțiunii, deoarece acesta nu a recunoscut vina, deci nefondat s-a statuat că scopul și motivul comiterii faptei de către inculpatul Ciomîrtan Ion sunt circumstanțe care micșorează gravitatea faptei, dar mai ales a consecințelor, deoarece s-a acționat în scop de profit și cu motiv de cupiditate.

Ținând cont de prevederile art. 16 Cod penal, de faptul că inculpatul duce un mod normal de viață, nu stă la evidența medicului narcolog și psihiatru, are loc permanent de trai, este căsătorit, are la întreținere persoane, anterior nu a fost judecat, instanța de apel a conchis că corectarea și reeducarea inculpatului Ciomîrtan Ion nu va fi posibilă fără izolarea sa de societate.

În cât privește soluționarea acțiunii civile referitor la prejudiciul moral cauzat părților vătămate Bostan Vasile și Negură Sergiu, instanța de apel a statuat că dispunerea încasării sumei de doar 3000 lei cu titlul de prejudiciu moral nu este echitabil, din cauză că acestora le-au fost cauzate suferințe de ordin psihic, disconfort emoțional, retrăire, nervozitate, îngrijorarea pentru lipsa unui venit lunar garantat din utilizarea automobilului său.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar, de către:

4.1. Inculpatul Ciomîrtan Ion, care a invocat drept temeiuri de recurs temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6), pct. 8) Cod de procedură penală, care solicită casarea deciziei cu remiterea cauzei la rejudecare.

Invocând faptul că:

- instanța de apel a conchis asupra vinovăției doar în baza declarațiilor incerte din cadrul dosarului penal, fapt care a încălcat principiul prezumției nevinovăției;

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii, instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza legii mai blânde;

- a fost încălcat art. 6 CEDO;

- declarațiile părții vătămate făcute în cursul procesului penal pot servi la aflarea adevărului numai în măsura în care sunt coroborate cu faptele și împrejurările ce rezultă din ansamblu de probe existente în cauză;

- la pronunțarea unei condamnări instanța trebuie să-și întemeieze convingerea vinovăției inculpatului pe baza probelor sigure, certe, în prezenta cauză penală nu au fost prezentate astfel de probe, iar condamnarea în baza probelor existente a dus la încălcarea principiului „*in dubio pro reo*”;

- în cadrul examinării cauzei în instanța de apel au fost respinse probele apărării, declarațiile martorilor, cauza fiind examinată fără participarea inculpatului.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului, invocând faptul că recurentul și-a manifestat dezacordul cu soluția, motivând că nu este vinovat de cele încriminate.

Menționând faptul că, având în vedere faptul că inculpatul nu a declarat apel, iar încălcarea în viziunea lui a avut loc în instanța de apel, el era în drept să atace decizia doar în partea individualizării pedepsei și a acțiunii civile și nu sub aspectul temeiurilor prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și pct. 8) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen, fiindcă în materialele dosarului penal nu există date despre înmânarea deciziei inculpatului.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că, recurentul indică ca temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și pct. 8) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că, temeiurile și motivele invocate de recurent în susținerea acestor temeiuri nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Astfel, analizând textul deciziei atacate (f. d. 152-157, vol. IX) în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, privind admiterea apelurilor declarate de către procuror și de către părțile vătămate Bostan Vasile și Negură Sergiu prin care inculpatul Ciomîrtan Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă de 8 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește,

fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Colegiul penal constată că temeiul invocat de recurent, prevăzut în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În afară de aceasta, Colegiul penal atestă, că recurentul critică decizia instanței de apel sub aspectul temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel, atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În acest sens, Colegiul reiterează, că potrivit prevederilor art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține că, acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive.

În acest sens, instanța de apel a conchis, că analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor a ajuns la concluzia cu privire la vinovăția lui Ciomîrtan Ion în comiterea componenței de infracțiune prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal.

Contrar criticii aduse de către inculpat, care precizează că, la caz, nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii, Colegiul penal respinge aceste argumente, ca fiind neîntemeiate, în contextul în care instanțele de fond au analizat minuțios aceste aspecte și s-au expus argumentat în privința lor.

Studiind materialele cauzei și conținutul deciziei contestate, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a casat parțial sentința primei instanțe referitor la aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, or circumstanțele care au fost reținute de către prima instanță la aplicarea acestor prevederi și anume căința activă și lipsa

antecedentelor penale sunt niște circumstanțe obișnuite care caracterizează inculpatul, împrejurări de fapt care nici într-un mod nu micșorează esențial gravitatea infracțiunii comise și consecințele acesteia.

Mai mult, Colegiul penal constată că au fost neîntemeiat aplicate prevederile art. 79 Cod penal față de inculpatul Ciomîrtan Ion deoarece la urmărirea penală acesta a refuzat să facă careva declarații iar la judecarea cauzei în primă instanță ultimul și-a recunoscut vina parțial (f.d. 71 vol. XI verso) nefiind clară concluzia instanței de fond cu privire la căința activă a inculpatului și a recunoașterii vinovăției sale în infracțiunea încriminată, totodată în acțiunile acestuia a fost reținută și circumstanța agravantă prevăzută la art. 77 alin. (1) lit. c) Cod penal „săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participare”, prin urmare concluzia instanței de apel cu referire la excluderea art. 79 Cod penal, este una corectă, legală și întemeiată.

Referitor la argumentul inculpatului precum că „*la pronunțarea unei condamnări instanța trebuie să-și întemeieze convingerea vinovăției inculpatului pe baza probelor sigure, certe, în prezenta cauză penală nu au fost prezentate astfel de probe, iar condamnarea în baza probelor existente a dus la încălcarea principiului „in dubio pro reo”*”, instanța de recurs îl respinge or, potrivit materialelor cauzei, inculpatul Ciomîrtan Ion a fost pus sub învinuire, recunoscut vinovat și condamnat de prima instanță în baza art. 186 alin. (5) Cod penal, ce nu a fost contestat cu apel de inculpat. Astfel, instanța de apel legal și întemeiat a conchis asupra menținerii sentinței în partea constatării vinovăției inculpatului Ciomîrtan Ion în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, deoarece la judecarea apelurilor declarate de către procuror și de către părțile vătămate, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în partea stabilirii pedepsei, respectându-se prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată cuprinde toate motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul inculpatului Ciomîrtan Ion precum că „*instanța de apel a conchis asupra vinovăției doar în baza declarațiilor incerte din cadrul dosarului penal, fapt care a încălcat principiul prezumției nevinovăției*” or, prin decizia instanței de apel s-a casat doar parțial sentința primei instanțe și anume în partea stabilirii și individualizării pedepsei, iar referitor la vinovăția acestuia s-au reținut constatările primei instanțe, prin urmare inculpatul Ciomîrtan Ion prin neatacare a sentinței, în mod tacit a acceptat concluziile primei instanțe referitoare la vinovăția acestuia cu privire la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, care prin cumulul de probe cercetate atât în primă instanță cât și de instanța de apel, indubitabil au dovedit vinovăția acestuia. Neatacând sentința cu apel, conform prevederilor art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul în prezent nu poate contesta cu recurs stabilirea vinovăției și calificarea infracțiunii, nu poate invoca temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și pct. 8) Cod de procedură penală sub aceste aspecte, dar numai în partea individualizării pedepsei de către instanța de apel.

Totodată, Colegiul penal atestă, că argumentele recursului se rezumă la o altă apreciere a probelor, care diferă de cea expusă în hotărârile judecătorești pronunțate în cauză, pe când la această etapă instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțe, acestea fiind atribuții exclusive ale instanțelor de fond.

Așadar, reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal a ajuns la concluzia că, temeiurile invocate de recurent, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat. Erori de drept la etapa examinării apelurilor nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este una legală și întemeiată, considerente din care recursul ordinar declarat de către inculpatul Ciomîrtan Ion urmează a fi declarat ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Ciomîrtan Ion împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012, în cauza penală privindu-l pe **Ciomîrtan Ion XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **25 aprilie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor